У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5887

РІК LXXVII. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛИСТОПАДА 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 13, 1970 No. 208. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 12 листопада 1970

В АМЕРИЦІ

НА ЛОНГ АЙЛЕНДІ ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА аптекаря Р. Говарда в Росилин Гайц, бо він розповсюджував між клієнтами відомості про небезпечні для здоров'я і психіки „ліки" та продавав різні „стимулятори" будькому, не вимагаючи лікарських рецептів. Під час арешту в нього сконфісковано різних „піґулок" вартости в один мільйон долярів. Того ж дня 34-річного кубинця засуджено на довічну в'язницю за зберігання й поширювання наркотиків.

ШІСТЬ БАНКІВ ЗМЕНШИЛИ з 6-ти відсотків до 5 і три четвертих відсотка оплату за позички. Це стосується не окремих індивідуальних позичковців, а лише великих корпорацій та фірм.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПОВІДОМИВ, що до ЗСА прибуде з офіційною візитою віце - президент Південного В'єтнаму Нгуєн Као Кі. Він прилетить наступного тижня, але з міркувань безпеки — не подано точної дати, ані місця. 23-го або 24-го листопада Кі відбуде зустріч із президентом Ніксоном в Білому Домі. Нгуєн Као Кі проведе також інспекцію вояків і офіцерів з Південного В'єтнаму, які проходять вишкіл у ЗСА.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ МЕЛВІН ЛЕРД ЗАЯВИВ, що З'єднані Стейти Америки не намагаються так удосконалити свою стратегічну ракетну систему, щоб вона загрожувала совєтським відплатним силам, бо це в свою чергу могло б пошкодити переговорам між ЗСА і СССР про контролю озброєння. Лерд сказав, що взяті на озброєння нові „Мінутмени-3" не мають аж такої сили, щоб могли знищити совєтські ракети в їхніх підземних сховках.

ПРОКОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД ПРЕЗИДЕНТА АЛЛЕНДЕ В ЧІЛЕ заходився відновляти давніше перервані зв'язки з Кубою. Чіле належить до Організації Американських Держав, ОАС, яка засудила режим на Кубі і провадить політику стриманого відношення до Куби. Таким чином, Чіле буде першою країною в Південній Америці, яка активно виступить проти загальної настанови південноамериканських держав відносно кастрівської Куби.

НОВИЙ ШЕФ ПОЛІЦІЇ В НЮ ЙОРКУ ПАТРІК МОРФІ закликає до „крайової контролі" всієї вогнепальної ручної зброї в ЗСА. Згадуючи про вбитого з такої зброї сержанта поліції в Ню Йорку в понеділок, він сказав, що у стейті Ню Йорк така зброя під контролею, але в деяких інших стейтах її вільно купувати й продавати без контролі. Потрібний один закон для всієї країни.

ЧОРНЕ НАСЕЛЕННЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ СТОЛИЦІ створило власний допомоговий фонд, під назвою „Об'єднаний Чорний Фонд". Представники цього нового фонду, негри, обвинувачують загальний „Об'єднаний Фонд Жертводавців" у тому, що він не дає досить зібраних грошей на потреби чорного населення. Негритянський фонд має на меті зібрати один мільйон долярів, а потім ще чотири мільйони дол. У Бостоні також постав виключно чорний допомоговий фонд, відсепарований від білих американських громадян.

У СВІТІ

РАДА АТЛАНТІЙСЬКОГО СОЮЗУ (НАТО) ВІДБУДЕТЬСЯ 1 грудня ц. р. у Брюсселі. Вона складається з міністрів закордонних, військових і фінансових справ 15-ох членських держав того найбільшого західнього мілітарно - політичного бльоку. Тільки Франція не бере участи в нарадах військового характеру. Британія і Західня Німеччина задеклярували вже готовість скласти 800 мільйонів дол. для зменшення коштів утримання американського війська в Західній Европі.

ГЕН. ГУДПАСТЕР ВИСТУПИВ проти віклику́вання чи помітного зменшення американських військ на европейському континенті. Він є головним командувачем збройних сил НАТО, з призначенням від през. Ніксона. Ген. Гудпастер заявив, що кожна редукція американських військ в Европі піде на руку Совєтам.

СОВЄТИ ВИПУСТИЛИ у минулий вівторок 10 листопада ц. р. „Луну 17" в сторону Місяця. Але офіційний комунікат нічого не говорить про те, чи той новий совєтський штучний сателіт без людської залоги мавиме те саме завдання, що його попередник, „Луна 16", який привіз жменю каміння з поверхні Місяця.

СОВЄТСЬКА ПОЛІЦІЯ СХОПИЛА з-перед входу до американської амбасади в Москві молодого жида Леоніда Ріґермана, що його викликано окремим листом до тієї амбасади у зв'язку з його заходами — визнати за ним американське громадянство. Його мати була американською громадянкою з народження, яка вийшла була заміж за іміґранта, який став натуралізованим американським громадянином, але обоє батьки виеміґрували в 1931 р. до СССР. Совєтські власті вважають, що молодий Ріґерман „злочинець", бо він брав участь в демонстраціях жидів, які старалися виїхати з СССР. Його судитимуть м. і. за „спротив владі" при тому його останньому арештуванню.

МІЖ ОСТРОВАМИ МАЛЬТОЮ І КРЕТОЮ ЗУДАРИЛИСЬ на Середземному морі могутній британський літаконосець, містоти 43.000 тонн, „Арк Роял" з невеликим невідомої назви совєтським нищильником, містоти 2.800 тонн, під час маневрів понад 10-ох британських воєнних кораблів ніччю з минулого понеділка на вівторок. Совєтський нищильник пробив невелику діру в британському літаконосці повище поверхні моря і її взялися негайно направити. Зате совєтський нищильник пошкоджений впереді і має обдертий бік. Багато совєтських моряків впали в море, деякі скочили туди і їх виловили англійські кораблі. Совєтський нищильник шпигував британські маневри.

АРАБСЬКИЙ ТЕРОРИСТ СХОПИВ арабський таки літак, який летів з столиці Йорданії Амману до столиці Савді Арабії Джідди, і скерував його до столиці Сирії Дамаску. Сирійські власті негайно відіслали літак і його 10 пасажирів та трьох членів залоги до первісного місця призначення. Припускають, що винуватцем тієї події був „лівий" араб, який хотів втекти з Йорданії, лякаючись арештування.

КОМУНІСТИ В КАМБОДЖІ ЗНИЩИЛИ динамітом великий міст на шляху за 30 миль на північ від столиці Пномпеню. За 20 миль далі на північ від того мосту знаходиться — відрізане тепер від сполуки з Пномпенем — з'єднання державного війська Камбоджі, вислане туди задля прочищування шляху. Міст упав у глибоке на 20 стіп провалля.

М. ОЛІЙНИК І ПАВЛО ПЕТРИК ВИБРАНІ ДО СТЕЙТОВОЇ ЛЕҐІСЛЯТУРИ В НОРД ДАКОВІ

Бісмарк, Н. Д. — Останні вибори 3-го листопада ц. р. принесли новий успіх для українців в стейті Норд Дакота. Два свідомі тут роджені українці вибрані великою більшістю голосів до стейтової леґіслятури.

Михайло (Майк) Олійник з Белфилд, Н. Д. вже четвертий раз перевибираний з Републіканської партії до стейтової леґіслятури з округи Дікінсон. Він здобув перемогу, хоч мав проти себе дуже популярного кандидата з демократичної листи а також в тій окрузі всі републіканські кандидати перепали.

Павло Петрик, дяк української католицької церкви з Вилтон, Н. Д., перший раз вибраний з Демократичної партії до стейтової леґіслятури, перемігши популярного републіканського кандидата, який довгі роки був конґресменом. Павло Петрик у попередніх виборах з цієї самої округи перепав, але в цих виборах здобув велику більшість, також тому, що губернатор стейту Вілліям Гой брав активну участь у виборах за його кандидатуру. П. Петрик молодий і надійний чоловік.

Оба наші посли, хоч вибрані з протилежних партій, є свідомі американці українського роду і оба належать до Екзекутиви стейтової філії УККА, а п. Петрик є скарбником Філії УККА. Вони оба тісно співпрацюють з головою Філії УККА д-ром А. Жуковським і оба мали його поперття.

Немає сумніву, що для перемоги наших послів причинилося це, що оба вони кандидували в округах, де великий відсоток населення становлять українці. Тому в додатку до реґулярних партійних голосів, громадяни українського роду поголовно голосували на своїх кандидатів і тим наша громада виказала свою зрілість.

У передвиборчу кампанію, крім наших кандидатів, активно включилися в републіканській партії д-р Антін Жуковський, який як голова стейтового Українського Републіканського Клюбу, покликав до життя в місцевостях, де є більше наших людей, місцеві комітети для поперття републіканських кандидатів. Також за ініціятивою д-ра Жуковського переведено збірку на виборчий фонд наших кандидатів до Конґресу ЗСА пп. Кіцока і Забродського. Збірка дала гарний вислід, а найбільше зібрали д-р В. Шкварок у Геброн, і п. А. Дрібненький у Вилтон, Н. Д. В Демократичній партії дуже активну передвиборчу кампанію провадив п. Павло Вацик з Макоті, Н. Д., який був головою демократичної округи Майнот.

Автомобільні робітники добилися по восьми тижнях страйку нового контракту

Дітройт. — Спілка Об'єднаних Автомобільних Робітників дійшла по восьми тижнях страйку до порозуміння з керівництвом Корпорації Дженерал Моторс в справі нового — на найближчих три роки — контракту. Докладних даних про узгіднені новим контрактом заробітні платні та винагороди покищо не проголошено, але з неофіційних джерел відомо, що автомобільні робітники добилися підвишки заробітної платні на 13 відсотків або 51 цент за годину у першому році і по три відсотки, або 13 центів у другому і в третьому році. Досі пересічна заробітна платня автомобільних робітників виносила чотири доляри за годину. Початково представники Автомобільних Робітників вимагали підвишки 61 цент на годину; Корпорація Дженерал Моторс пропонувала із свого боку тільки 38 центів. Крім того — у зв'язку з постійним підвищуванням коштів прожитку робітники одержуватимуть відповідне вирівняння, встановлюване кожного чвертьроку. В попередньому контракті це вирівняння виносило вісім центів на годину і було встановлюване для цілого року. Пенсійний вік робітників пересунено із 58 на 56 років життя; після тридцяти років праці в підприємствах Дженерал Моторс робітники одержуватимуть 500 долярів місячної пенсії. Підвишка заробітних платень збільшить кошти продукції з 5.78 дол. до 7.50 дол. за годину наприкінці дійсности контракту. Досягнено порозуміння між обома сторонами в середу 11 листопада по 24 годинах безперервних переговорів. Деякі з відділів спілки автомобільних робітників ще не дали своєї згоди на устійнений контракт.

Сен. Едвард Кеннеді може втратити пост провідника демократів у Сенаті

Вашинґтон. — В Конґресових колах рахуються з можливістю обрання нового провідника — „віпа" демократичних сенаторів, що є водночас заступником голови Демократичної Партії на цілу країну. Досі „віпом" демократів у Сенаті був сенатор Едвард М. Кеннеді, обраний на цей пост в 1969 році після перемоги над його конкурентом — одним із південних сенаторів. Тепер, після того, як в січні 1970 року збереться Сенат у новому складі, „віпом" демократів у Сенаті буде, правдоподібно, сенатор Роберт Ф. Бирд, консервативний демократ із Вест Вірджінії. Із відходом із посту демократичного „віпа" в Сенаті сенатор Едвард М. Кеннеді перестав би бути провідним діячем Демократичної Партії і втратив би свої впливи і значення. Тому ж він і добивається дальшого затвердження на цьому пості, пишучи в цій справі листи до новообраних демократичних сенаторів. Противники сен. Едварда М. Кеннеді закидають йому, що він не виконував задовільно своїх обов'язків, зв'язаних з постом демократичного „віпа" в Сенаті.

Заповідають дальший зріст цін на харчі

Вашинґтон. — Департамент хліборобства проголосив, що ціни на харчі збільшилися в цьому році на п'ять з половиною відсотків та що треба очікувати дальшого їх збільшення в 1971 році. Раніше цей Департамент передбачував, що ситуація на харчевому ринку поліпшиться в порівнянні з 1969-им роком, в якому ціни на харчі збільшилися на 5.2 відсотки. На цей рік Департамент хліборобства передбачував збільшення цих цін на тільки 3.2 відсотки. Повідомлення викликало поважне занепокоєння серед населення, що живе „на бюджеті" себто тільки із заробітної платні. Бо коли збільшуються ціни за одяги, автомобілі, медичну опіку тощо, то це не належить до таких щоденних видатків, як закуп харчів, і тому постійний зріст тих цін на харчі найбільше відчувається в домашній господарці.

Голови держав світу взяли участь в похороні де Ґолля

Париж. — Із кругло 80 країн світу з'їхались до Парижу їхні найвищі представники, монархи, президенти й прем'єри, щоб заманіфестувати свою пошану до померлого в минулий понеділок о год. 7.30 вечером колишнього президента Франції, генерала Шарля де Голля. Тому, що сам де Голль не бажав собі, щоб на його похороні були навіть французький президент і міністри й узагалі ніхто, крім найближчої родини, представників міської маленького містечка Кольомбей ле-дез-Еґліз, що має несповна 400 мешканців, та нечисленної репрезентації французьких збройних сил, головна церемонія була визначена в соборі Нотр Дам у Парижі. Тамошня Богослужба була призначена на той сам час, в якому буде відбуватися похоронна Богослужба в церковці названого містечка. Згідно з бажанням померлого де Голля і його вдови — труна була якнайскромніша, з дубового дерева та алюмінієвим хрестом і ручками. Труна була закрита. Президент Помпіду і прем'єр Жак Шабан-Дельма прилетіли до того містечка гелікоптером з Парижу в середу пополудні і, як приватні особи, постояли біля домовини де Голля чверть години та відлетіли до Парижу назад. Члени французької державної верхівки мали великий клопіт з вітанням на двох летовищах — Орлі і Ле Бурже — та на залізничних стаціях закордонних достойників, які прибували один за одним. В середу 11 листопада прибули до Парижу президент Ричард Ніксон з державним секретарем Віллямом Роджерсом та своїм дорадником в закордонних справах Генрі Кізінґером; товаришив їм у тому самому літаку внук ген. де Голля, 23-річний Шарль де Ґолль мол., який переходить практику в одній нюйоркській банковій фірмі. Після прилету до Парижу през. Ніксон прославляв померлого колишнього президента Франції, якому — заявив Р. Ніксон — Франція завдячує своє теперішнє існування. Назустріч Ніксонові виїхали на летовище міністер закордонних справ Моріс Шуман і міністер фінансів Валері Діскар Дісень та амбасадор ЗСА у Парижі Артур Вотсон. Наступник британського престолу князь Валії Чарльс репрезентував королеву Єлисавету, а товаришив йому прем'єр Едвард Гіт. Прилетіли шах Ірану Реза Пахлеві, король Етіопії Гайле Селяссіє, президент Лівану Сулейман Франчієх, президент Польщі Маріян Спихальський, президент Західньої Німеччини Густав Гайнеман і канцлер Віллі Брандт, „президент" СССР Микола Підгорний на чолі великої совєтської делегації, президент Ізраїлю Залман Шазаар і кол. ізраїльський прем'єр Давід Бен Ґріон, президенти або прем'єри всіх африканських країн, які були колись колоніями Франції й отримали від неї державну незалежність, та багато інших. Похоронну Богослужбу в Нот Дам відправив кардинал Франсуа Марті. В часі тієї Богослужби мали бити всі дзвони у Франції. На четвер 12 листопада закрито всі театри, кіна, всі державні установи й усі школи. Призначено десяток надзвичайних поїздів до найближчої залізничої стації біля Кольомбей ле-дез-Еґліз, звідкіля автобусами почали вже від минулої середи довозити до того містечка десятки тисяч людей з усієї Франції, які хотіли бути на похороні де Голля. Президент Ніксон заповів поворот до Вашинґтону на четвер 12 листопада пізнім вечером.

В СССР судять Амальріка, що заповів розвал імперії

Москва. — Від 11 листопада почали судити в Свердловську в обширі Уралу письменника Андрея Альмаріка, автора книжки „Чи СССР переживе до 1984 р.?" яка появилася на Заході та стала політичною сенсацією. Амальрік передбачував у тій книжці розвал совєтської імперії та провал комуністичного режиму, якому закидав повну бездарність ;він підкреслював неминучість совєтсько-китайської війни та підкреслював самостійницькі змагання неросійських народів в СССР, зокрема українського. Совєтська прокуратура закинула Амальрікові злочини із 190 пар. карного кодексу, який говорить про знеславлювання совєтського державного устрою ширенням фальшивих вісток. Совєтська преса і радіо промовчали арештування і суд над Амальріком. Його перевезли до Свердловська, бо там нібито знайдено відписи тієї книжки Амальріка. Разом із ним судять арештованого в січні ц. р. місцевого студента Лева Убожка, який нібито поширював відписи книжки Амальріка. Совєтські власті примусили дружину Амальріка зізнавати проти її чоловіка, — совєтський карний кодекс не звільняє чоловіка чи жінки від зізнань на процесі проти другого члена подружжя. Закордонні кореспонденти у Москві дістали інформації, що комедія того суду була вже згори перерішена і що тому судова розправа була передбачена тільки на один день.

ЗСА плянують 1 більйон допомоги країнам Близького Сходу й Азії

Вашинґтон. — Президент Ніксон зголосить до Конґресу внесення на схвалення кругло одного більйона долярів на військову й економічну допомогу Ізраїлеві, Ливанові, Йорданії, Південній Кореї, Камбоджі й Індонезії. Президент ще не вирішив, чи вислати той внесок до 91-го Конґресу, який збереться на коротку сесію 15 листопада ц. р., чи підождати до січня 1971 р., коли зійдеться новий 92-ий Конґрес. Найбільшу суму у тій допомозі становить квота кругло 500 мільйонів дол. для Ізраїлю; в цю суму входить вартість 180 важких танків та 24-ох літаків, в тому числі 18-ох суперсонічних бойових бомбовиків типу „Фантом". Передбачених 250 мільйонів для Камбоджі охоплюють також зброю вартости 160 мільйонів, даровану Камбоджі. 150 мільйонів передбачені на модернізацію армії Південної Кореї. Йорданія має отримати зброю на 40 мільйонів дол., в тому числі ескадрилю літаків „Фантом", — допомогу по кругло 20 мільйонів мають отримати Ливан і Індонезія. Цей плян стоїть у тісному зв'язку з проголошеною президентом Ніксоном 25 липня 1969 р. доктриною, що Америка допомагатиме загроженим країнам зброєю і грішми, але боротися за свою волю мусять вони самі, бо ЗСА не висилатимуть свого війська.

ЗАХАЛЯВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Балтімор (УІС „Смолоскип"). — На чужину дісталося перше число захалявного журналу на Україні — „Український Вісник". Перші вістки про видання цього журналу появилися були на весні цього року в російській „Хроніці біжучих подій". „Український Вісник" був випущений в січні цього року. Він має 71 сторінку машинописного матеріялу і ходить з рук-до-рук в Україні.

В „Українському Віснику" зібрано багато матеріялу про переслідування й репресії на Україні, заяви й петиції різних діячів — літераторів й культурних діячів, арешти й суди, нищення українського церковного життя, про українських в'язнів, русифікацію й сучасний стан на рідних землях.

В передмові до „Українського Вісника" говориться:

„ ,Вісник' міститиме без узагальнень інформацію про порушення свободи слова й інших демократичних свобід, гарантованих Конституцією, про судові та позасудові репресії на Україні, про порушення національної суверенности (факти шовінізму й українофобії), про спроби дезінформувати громадськість, про становище українських політв'язнів по тюрмах і таборах, про різні акції протесту тощо..."

„ ,Український Вісник' — видання в кожному разі не антирадянське і не антикомуністичне. Критику окремих осіб, органів, установ, аж до найвищих включно, за допущені помилки у вирішенні внутріполітичних проблем, зокрема за порушення демократичних прав особи і нації, ,Вісник' не розцінює як антирадянську діяльність, а вважає гарантованим принципами соціялістичної демократії і Конституцією правом і почесним обов'язком кожного повноцінного громадянина. Ненормальні умови випуску „Вісника" пояснюються тим, що у нас є частими порушення конституційних гарантій і незаконні переслідування громадськи активних людей.

„ ,Вісник' не є органом якоїсь організації чи групи, об'єднаної програмною або організаційною єдністю, і тому допускатеме друкування самвидатівських матеріялів, написаних з різних позицій. Завдання ,Вісника' — лише об'єктивна інформація про приховувані процеси і явища в українському громадському житті".

До „Українського Вісника" входять такі матеріяли: 1. „Трагічні акти протесту", 2. „Кампанія проти критика Івана Дзюби", 3. Василь Стус — „Місце в бою чи в розправі", 4. Звернення 54-х

(Закінчення на стор. 3-ій)

Відбудеться благословення землі під Український Католицький Цвинтар у Гамптонбургу, Н. Й.

Стемфорд, Конн. — З Канцелярії Єпископа Стемфордського Владики Йосифа Шмондюка повідомляють, що у неділю 22-го листопада відбудеться в Гамптонбургу, Н. Й. торжество благословення землі під новий український католицький цвинтар Святого Духа. Торжества благословення здійснить Владика Йосиф у співслуженні духовенства. Акт благословення розпочнеться о 12-ій г. дня. У пополудневих годинах буде спільний обід духовенства і мирян у ресторані „Гус Панд Інн" у Монро, Н. Й. Новий цвинтар належить до Стемфордської Дієцезії Української Католицької Церкви у ЗСА. Бюро Українського Католицького Цвинтаря Святого Духа в Гамптонбургу є в м. Йонкерсі, поблизу Ню Йорку: 25 Chesnut St., Younkers, N.Y. 10701. Tel.: (914) 476-0764. Щоб доїхати до цвинтаря в Гамптонбурзі, треба з Ню Йорку і Лонґ Айленду, з Ню Джерзі чи з Ню Інґленду доїхати до „Ню Йорк Трувею" і ним їхати до виїзду ч. 16, Гарріман. Далі їхати дорогою ч. 17 до виїзду 130, звідти дорогою 208 в північному напрямку до Вашинґтонсвіллу, яких 7 миль, проминути місто і їхати ще зо 2 милі до доріжки Сараґ Велл Трейл. Тією доріжкою їхати зо 2 милі, і там починається велика зелена площа цвинтаря Св. Духа.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ СУЖК

Загальні річні збори Спілки Українських Журналістів Канади відбудеться 3-го грудня 1970 р. в 8 год. веч. у Торонті, в приміщенні Української Суспільної Служби, вул. Бетирст 362. Запрошується всіх членів СУЖ особисто взяти участь у Зборах, а позамісцевих надіслати уповноваження. Перед Зборами фін. референт управи СУЖ ред. Василь Дідюк прийматиме вирівняння грошових зобов'язань.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. КОВАЛЕВА В НТШ

Ню Йорк. — Мовознавча Комісія НТШ влаштовує в суботу, 14 листопада ц. р. в залі НТШ при 13-ій вулиці в Ню Йорку — чергову Наукову Конференцію. Голова Мовознавчої Комісії проф. д-р П. Ковалів виголосить доповідь на тему: „Письмо і літературна мова Східніх слов'ян". Доповідь є призначена для ширшого загалу громадянства.

Д-Р І. ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИЙ ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ІСТОРИЧНИЙ КОНҐРЕС У МОСКВІ

Ню Йорк. — Комісія УВАН для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом влаштовує разом з Історичною Секцією УВАН наукове засідання з доповіддю проф. Івана Лисяка-Рудницького п. н. „Враження з Міжнародного Історичного Конґресу в Москві 1970 р. та з поїздки на Україну". Відбудеться засідання в суботу 14 листопада ц. р. о 6-ій год. вечора в будинку УВАН при 206 Вест 100 вул. у Ню Йорку.

ВИСТАВКА НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія (З. П.). — Заходом 98-го Відділу Союзу Українок Америки відбулася тут у міській бібліотеці при Велш Ровд виставка українського мистецтва. Це вже друга з черги така виставка на терені Філядельфії, влаштована цим Відділом СУА. Відкриття виставки відбулося в п'ятницю, 9-го жовтня, при великому зацікавленні українських та американських гостей. Виставка підготовлена членкинями Відділу під проводом п-і Олі Федорук, охоплювала вишивку, килими, кераміку, писанки, дереворізьби, та книжки з ділянки українського народного мистецтва. Обширна стаття про згадану виставку була поміщена у місцевій англомовній газеті. Відділ плянує на будуче влаштовувати більше таких виставок по американських бібліотеках та університетах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Війна й конституція

Леґіслятура в стейті Массачусетсі прийняла була закон, згідно з яким примусова рекрутація в тому стейті не може стосуватися осіб, які не хочуть іти на війну до В'єтнаму, бо тієї війни Америка не виповіла Північному В'єтнамові і не затвердив її Сенат, отож вона — „не конституційна". Правда, генеральний прокуратор у стейті Массачусетсі признав, що рекрутація повинна переводитись далі, поки цієї справи не розгляне Найвищий Суд. Минулого тижня перед Найвищим Судом опинилася властне ця незвичайна справа: скарга стейту Массачусетсу в імені його зобов'язаних до військової служби мешканців, що — мовляв — В'єтнамська війна не конституційна. Шістьма голосами проти трьох Найвищий Суд відмовився розглядати цю справу. Відомий зі свого крайнього лібералізму найвищий суддя Вілліям О. Даґлес написав свою опозиційну мотивацію, але два судді, які разом із ним голосували, Джан Гарленд і Поттер Стюарт, тієї мотивації не підписали.

Найвищий Суд не подав причин свого рішення, але воно, очевидячки, йде по лінії становища Уряду, що це справа політична, а не правнича, і що конституційність В'єтнамської війни найкраще удокументована фактом, що Конґрес прийняв був т. зв. Тонкінську резолюцію та щорічно признає бюджетові суми, потрібні для ведення тієї війни. Противники В'єтнамської війни використовують арґумент її „неконституційности" для своєї кампанії проти Уряду і за негайне відкликання всіх американських збройних сил з В'єтнаму, що на 100 відсотків збігається з вимогами комуністів. Але, очевидно, „невиповіджені війни" — це один із феноменів після другої світової війни.

ЗСА не виповіли війни Північному В'єтнамові, щоб не давати формальної причини комуністичному Китаєві, пов'язаному з Північним В'єтнамом союзницьким договором, до активної участи в тій війні. Північний В'єтнам, виславши проти Південного В'єтнаму своїх терористів та реґулярні військові з'єднання, дотепер офіційно до цього не признався і заперечує цей, цілому світові відомий факт. На цьому рішенні Найвищого Суду вже виразно позначився факт призначення през. Ніксоном до нього двох „конструктивістів" Бирґера і Блекмуна. Це добре, що Найвищий Суд у своїй інтерпретації Конституції рахується також з фактами та опінією інших кваліфікованих знавців.

Спекулянт ідеалізмом

Важко знайти у всьому світі думаючу молоду людину, яка не бажала б для кожної людини і для кожного народу добра, щастя, спокійного життя і розвитку. Таке ідеалістичне і — в принципі найкраще наставлення молоді в ЗСА відповідні чинники намагаються скеровувати на найкращі шляхи: на співпрацю з різними соціяльно - допомоговими товариствами, на працю із скавтами, в Корпусі Миру, створеному ще за покійного президента - ідеаліста Джана Ф. Кеннеді . . .

Але як у самій Америці, так і в світі є досить неґативних сил, які намагаються, і часто з успіхом, використовувати молоду, недосвідчену, щиро й ідеалістично наставлену до життя молодь для своїх темних махінацій. Це ж серед американської, англійської, французької та ін. молоді той невидимий і відомий „хтось" розпихає не лише „цитатники Мао Тзе-тунґа", друковані в Пейпінґу, а й найбільш отруйні наркотики . . .

25 років тому була створена Світова Федерація Демократичної Молоді, СФДМ, яка відбуває тепер у Будапешті, — щоб не щоразу в Москві, — свою чергову Асамблею, вже 8-му з черги. Головне гасло Асамблеї цієї нібито Світової Федерації Демократичної Молоді продиктувала Москва: „За антиімперіялістичну єдність молоді світу!" Але саме тому, що Москва там диктує, у Пленумі і в цілій „Світовій Федерації" беруть участь переважно студенти з країн комуністичного бльоку або ж деякі юнаки з комуністичного підпілля. У „Правді" з 6-го листопада генеральний секретар ЦК КПСС, некоронований цар московської імперії Л. Брежнєв, опублікував велике звернення до зібраної в Будапешті молоді, в якому закликає учасників Асамблеї боротись проти „аґресивних" ЗСА, Ізраїлю та інших вільних країн світу. Особливо посилено Л. Брежнєв закликає „демократичну молодь світу" об'єднуватись, щоб спільно боротись за „інтернаціоналізм, свободу та демократію" . . .

Чия кричала б, а чия мовчала б! Л. Брежнєв, який совєтську диктатуру називає демократією, далі вишукує між молодими ідеалістами світу легковажну рибку для власного столу.

М. Петрович

ЧИ КРИЗА В КҐБ?

Досить непомітно пройшла в нашій пресі справа змін у керівництві КҐБ на Україні. Як відомо, в липні зняли з посту голову КҐБ в Україні генерал - полковника В. Нікітченка і „указом" Президії Верховного Совєту Української ССР призначили на його місце Ф. Федорчука. Разом з Нікітченком втратили свої високі пости ще деякі каґебісти.

Не входитимемо в таємниці кар'єри Нікітченка й інших високопоставлених каґебістів, вона типова для упривілейованої в совєтському суспільстві касти, до якої належать члени КҐБ. У зв'язку з цим неважний також і їхній, як теж і новоіменованого голови українського КҐБ Федорчука, життьовий шлях. Куди важливішим є розглянути й проаналізувати ті можливі причини, які довели до нових змін на постах КҐБ.

Немає сумніву, що на долю Нікітченка й товаришів вплинула передусім та ситуація, яка витворилася в Україні наслідком дії сил спротиву. Незаперечним є той факт, що, не зважаючи на „чуйність" каґебівських органів, їм не вдалося припинити діяльности опозиційних груп, поширення „захалявної літератури" і пов'язаного з цим росту незадоволення серед широких мас українського громадянства. Хтось за це мусів стати жертвенним козлом, відповісти, адже в умовах совєтського тоталітаризму завжди за невдачі хтось мусить відповідати, тільки не партія. Отже, полетіли Нікітченко і товариші. В умовах сталінізму їм були б стяли голови, це належало тоді до традицій за всяких змін, що відбувалися в КҐБ (і не тільки в ньому). Тепер совєтська система „гуманізувалася", під стінку не ставлять, отже й Нікітченко, мабуть, отримуватиме високу пенсію, а, можливо, займатиме інше високе становище.

Проте, є підстави думати, що були ще й інші причини, які привели до змін на найвищих каґебівських постах в Україні. Виглядає, що опозиція деякою мірою зачепила також і ряди КҐБ, особливо його молодшого складу. Одним із наймаркантніших фактів, які вказують на таку можливість, слід уважати опублікований „Хронікою поточних подій" у Москві з 31 грудня 1969 р. документ п. н. „Слідство в справі офіцера фльоти Г. В. Гаврилова і інших продовжується".

Документ цікавий тим, що він передає докладний стенографічний чи награний на стрічці запис розмови між переслуханим у цій справі С. Солдатовим, мешканцем Талліна, і слідчими таллінського КҐБ у формі запитів і відповідей. Постає питання: звідкіля цей документ з'явився у редакторів „Хроніки"? Мимохіть насувається відповідь: а чи часом не з кіл самого ж таки КҐБ? Коли прийняти таку можливість, тоді логічно можна прийти до висновку, що і в КҐБ є люди, заражені „лібералізмом" та опозиційними настроями.

Ці міркування підтверджують і інші факти. Не зважаючи на заяви каґебістів під час слідства в справах політичних в'язнів, не зважаючи на всі жорстокі заходи терору й насильства, серед каґебістів, особливо з молодшого покоління, можна завважити прояви непевности та вагання. Це можна пояснити не тільки зміненою загальною ситуацією в СССР, але передусім тим фактом, що взяла в лоб стара традиційна метода пропаґандивного переконування, начебто дії КҐБ скеровані проти „контрреволюціонерів", які стоять на службі „капіталізму".

Передусім сучасна ґенерація „контрреволюціонерів" — це вже „діти революції", молоді люди часто третього покоління, виховані в умовах совєтського ладу. У зв'язку з тим старі пропаґандивні засоби проти „контрреволюції" не діють уже навіть в рядах КҐБ. Деякі молоді каґебісти, мабуть, прямо беруть під сумнів усі ці закиди, що їх видвигається проти сучасної опозиції, перестають в них вірити, і таким чином в самому КҐБ створюється атмосфера непевности.

До того ж не слід забувати, що ввесь опозиційний рух вийшов і розгорнувся з позицій антисталінізму і дотепер велика більшість активних і пасивних опозиціонерів займає льояльне до совєтської влади становище, бажаючи тільки її реформувати. Немає сумніву, що ввесь цей рух молодечого характеру, бо головну ролю в опозиційному русі відіграє молодь, мусить мати також свій вплив і на частину працівників КҐБ. Адже арґументи, що ними послуговуються видатні й менше видатні письменники та журналісти з опозиційного руху, пробивають собі річище також і в партійних колах, і в зв'язку з цим не виключене, що їм піддасться і частина молодих каґебістів.

Сучасну ситуацію в СССР, коли йдеться про розвиток опозиції, можна порівняти з ситуацією, яка постала була в певний дореволюційний період царсько - російської імперії. Тоді ліберально-опозиційним течіям симпатизували не тільки деякі ґубернатори та інші високі царські чиновники, але й жандарми. Не виключено, що й совєтські „жандарми - каґебісти" тут і там піддаються впливам опозиційних думок та течій.

Немає сумніву, що цей процес поглиблюватиметься в міру того, як зростатимуть внутрішні протиріччя в СССР, як поширюватимуться ножиці між теорією і практикою, зміцнюватиметься загальне бажання свободи, щораз реальнішими ставатимуть можливості радикальних змін. Тоді і частина каґебістів постарається забезпечити собі плечі, враховуючи слабшання позицій своїх хлібодавців.

Остап Тарнавський

IV З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ В ЕКЗИЛІ

В днях 28 і 29 листопада 1970 відбудеться в Ню Йорку IУ з'їзд українських письменників в екзилі. Цей з'їзд відзначить п'ятнадцять років існування Об'єднання Українських Письменників „Слово", що згуртовує коло ста п'ятдесяти наших письменників у різних країнах поселення.

Об'єднання „Слово" постало в червні 1954 р., а його ініціяторами були: Тодось Осьмачка, Евген Маланюк, Наталія Лівицька - Холодна, Володимир Міяковський, Галина Журба, Йосип Гірняк, Григорій Костюк, Докія Гуменна, Юрій Лавріненко-Дивнич, Юрій Шерех, Микола Шлемкевич, Святослав Гординський, Богдан Кравців, Василь Барка, Василь Гайдарівський, Вадим Лесич, Петро Голубенко, Марія Струтинська, Іван Керницький, Остап Тарнавський, Микола Понеділок, Леонід Лиман, Зосим Дончук, Богдан Бойчук, Євгенія Васильківська, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський.

Спершу „Слово" було задумане, як об'єднання письменників у ЗСА, але вже в наступному році своє приступлення до „Слова" зголосили українські письменники в Канаді з Уласом Самчуком у проводі, а далі групи письменників в Арґентині і в Австралії. Статут, що його прийнято на зборах 19 січня 1957 в Ню Йорку, ставить метою Об'єднання „згуртувати українських письменників на еміґрації на засадах вільного творчого мистецького вияву, в протилежність до невільничого стану українських письменників на рідній землі".

В грудні 1958 р. відбувся в Ню Йорку І з'їзд українських письменників в екзилі, що був маніфестацією об'єднання всіх українських письменників, які живуть в різних країнах поза Україною, у праці в одному літературному процесі, що походить від світлої хвилини проголошення української державности в Україні і поза її кордонами. У з'їзді взяло участь 96 письменників (57 особисто і 39 кореспонденційним шляхом) з таких країн: ЗСА, Канада, Австралія, Арґентина, Бразилія, Венесуеля, Франція і Німеччина. З'їзд обрав Президію, до якої увійшли: Іван Багряний, Богдан Бойчук, Докія Гуменна, Іван Керницький, Григорій Костюк (голова), Богдан Кравців, Юрій Лавріненко, Улас Самчук і Остап Тарнавський. Згідно з постановою з'їзду Президія „Слова" приступила до видання літературного збірника.

Перший збірник „Слова" великого формату на 500 сторінок появився друком в 1961 році. В лютому 1964 р. відбувся II з'їзд письменників, що був відзначений появою другого літературного збірника „Слово". Під час II з'їзду відбувся панель на актуальну тему „Традиція і новаторство", що в ньому взяли участь Василь Барка, Григорій Костюк, Юрій Лавріненко, Богдан Рубчак, Улас Самчук і Юрій Шевельов.

III з'їзд українських письменників в екзилі відбувся в травні 1968 р., і з тієї нагоди появився третій збірник „Слово". На тому з'їзді „Слово" виступало вже, як інкорпорована неприбуткова організація, що знайшла контакти з деякими міжнародними літературними й культурними організаціями. Представники „Слова" взяли участь у 34-му Конґресі Міжнародного ПЕН-Клюбу, де повели акцію в обороні арештованих в Україні українських письменників. При „Слові" створено Літературний Допомоговий Фонд, що збирав фонди на допомогу письменникам, в тому числі й для деяких поза залізною заслоною. В рамах II з'їзду відбувся дискусійний вечір на тему „50 років української літератури", на якому виголошено дванадцять доповідей.

IУ з'їзд українських письменників в екзилі буде звітом діяльности нашої організації за 15 років. Саме появився друком новий, четвертий літературний збірник „Слово" під редакцією Святослава Гординського і Юрія Стефаника, в якому сорок авторів презентують свої літературні досягнення. За 15 років „Слово" видало не тільки чотири великі літературні збірники (разом 1700 сторінок), але також фірмувало видання кількох десятків літературних творів наших письменників. На кожному з'їзді обговорено творчі проблеми письменників; ті проблеми разом з іншими видавничими та побутовими проблемами були темою п'ятнадцяти річних нарад.

Об'єднанна „Слово" зазнало великих, незаступних втрат за останніх 15 років; відійшли від нас наші члени, що спільно будували наше об'єднання і репрезентували українську літературу за кордоном, а саме: Тодось Осьмачка, Іван Багряний, Евген Маланюк, Микола Шлемкевич, Михайло Орест, Оксана Лятуринська, Олекса Стефанович, Людмила Коваленко - Івченко, Федір Дудко, Олекса Варава - Кобець, Володимир Радзикевич, Володимир Дорошенко, Іван Шкварко, Михайло Ситник, Федір Одрач, Кость Бульдин, Дмитро Соловей, Данило Лобай, Софія Парфанович, Петро Волиняк, Зенон Тарнавський, Олекса Сеник - Запорізький, Зиновій Штокалко, Микола Лазорський і Володимир Русальський.

Об'єднання „Слово" пильно прислухається до голосів літературної молоді. За останніх п'ятнадцять років Нюйоркська група поетів виповнила своєю творчістю ділянку нової поезії, видавши десять річників „Нових поезій" і багату колекцію поетичних видань. В останньому, 4-му збірнику „Слово" надруковано поезії наймолодших поетів, які щойно виходять на шлях поетичної творчости.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

НЕСПУТАНИЙ ПРОМЕТЕЙ

Дональд Е. Марльов, декан Високої Технічної Школи та Архітектури при католицькім університеті в Вашинґтоні і колишній президент Асоціяції Американських Інженерів - Механіків, назвав інженерів в одній із своїх промов модерними сторожами прометеївських сил.

Це порівняння, на мою думку, дуже влучне і на часі, коли взяти до уваги важливість технічного знання в нашій добі, потужність природних сил, якими володіє людина, та небезпеку, зв'язану з їх належним використанням. Думаю, що не важко також знайти безпосереднє пов'язання між примітивною енерґією вогню і скомплікованішими формами енерґії, які сьогодні визволяємо з петрохемічних зложищ землі та атомового ядра.

2,500 років тому Есхіл написав, засновану на старовинній леґенді, драматичну трилогію про Прометея, з якої, на жаль, збереглася тільки одна частина, а саме „Спутаний Прометей". Але мерехтливість тієї леґенди та її драматичний зміст стали джерелом надхнення поетів такої міри, як Мільтон, Байрон, Шелі та Шевченко.

Прометей був одним із тих передолімпійських титанів, визволених з хаосу, що устали закони для семи плянет та семи днів життя. Але лише два найменння титанів збереглися в пам'яті людей: Атлас, що двигав на своїх плечах Всесвіт, і Прометей, сповнений терпіння та симпатії для людей. Щоб улегшити їх життя, він украв з соняшної колісниці вогонь і подарував його людині, давши їй в такий спосіб змогу витоплювати та гартувати метали, огрівати печі та присвятити вільний час мистецтву, купецтву та ремеслу.

Тому, що вогонь зробив людину богоподібною, Зевс покарав Прометея, прив'язавши його ланцюгом до кавказької скелі побіч орла, що гриз його тіло. Але Прометей не піддався і волів терпіти сторіччями приниження та неволю, як відібрати людині вогонь. Остаточно Зевс звільнив Прометея, бо відсутність його порад та передбачень загрожувала захитанням стабільности олімпійського Пантеону.

Але чар прометеївського міту не затратив ані своєї сили, ані актуальности протягом усієї людської історії і діє ще й донині. Бо основна дилема тієї леґенди ще й досі стоїть перед нами рубом. А саме, чи можна довірити людині беззастережно контролю над величезними силами природи (чи Прометей має бути спутаний?), чи саме запряження тих сил до колісниці людських потреб може запевнити нам пережиток і спасення від заглади (Прометей має бути неспутаний). За цією другою розв'язкою промовляє те, що тільки існування сильно розвиненої технології є запорукою довговічного існування людства.

Досвід з такими країнами, як Німеччина та Японія, виявив, що найважливішим фактором їх відродження з воєнних румовищ та стрижнем їх сьогочасного добробуту стали технологічне знання і винахідливість.

В нашій добі перемником прометеївських сил стали інженер та науковець, в руки яких поклала доля контролю над силами природи, що є основою людської свободи. Можливо, що першим інженером була людина, яка винайшла колесо, а першим науковцем була людина, яка винайшла вогонь. Одно є певне, що всі роди людських культур позначені доказами наукового знання та технічного вміння.

Лопата археолога знаходить щораз нові сліди такого вміння. На підтвердження цього можна подати недавно опубліковану книжку археолога Джорджія Біббі „Погляд на Дільмун", в якій він описує старовинну цивілізацію, що існувала на узбережжі Червоного моря (на території сучасної Арабії) і що становила ланку між культурами Північної Африки та Індії. Її будівничі не будували височенних пірамід ні ступениць (зиґґуратс), як їхні колеґи в Єгипті та Месопотамії, але зате вони залишили за собою сліди глибокого технічного знання у вигляді вміло розплянованої мережі водних каналів та системи штучного наводнювання в серці піщаної пустелі.

Другим прикладом високої технічної культури старовини може бути астрономічна камінна споруда „Стовнгендж", збудована британцями за тисячі років перед окупацією англійського острова римськими леґіонами, недоступні сарацинські твердині, збудовані в скелях Святої Землі, полінезійські човни з виносними кочетами чи врешті Великий Китайський Мур довжиною 1.500 миль.

Історичний катальог людських осягів виясняє також, в який спосіб модерна техніка з'явилася в західній культурі, якими шляхами йшли її еволюція та розподіл на окремі галузі технічних знань і технічних професій. Але жаден історик не може означити часу, коли людина зробила своє критичне рішення, що природа є дорогою фортецею, яку треба облягти і здобути.

Можливо, що противенства спочатку так сильно заважували проти людини, що вона не мала іншого виходу, як жити в постійному змаганні з силами природи. Але з часом вдалося їй перехилити рівновагу сил у свою користь, так що тепер ми можемо не тільки контролювати наше довкілля, але й змінювати його за нашою вподобою, і навіть, якщо захочемо, й знищити його. Але знищення природи не є ані завданням, ані призначенням людини. Доказом цього є плуг і меч, ракетний рушій і ракетне стрільно, атомова бомба та атомовий погін.

В драмі Есхіла прикований до скелі Прометей звірюється, що він навчив людей відрізняти пори року з поміччю астрономії, користуватися числами, штукою писання, ярмом та поводами, що він навчив їх, як вживати вітрила та знаходити мінеральні скарби в земній корі. Тільки одного дару він не передав людям, а саме — дару передбачувати майбутність. Але зате він дав їм надію, що зробила їх життя стерпнішим, як передбачливість.

І тому хочеться вірити, що „неспутані" перемці та сторожі прометеївських сил і вмінь потраплять ними доцільно керувати та запрягти їх до колісниці модерної технології для добра і щастя цілого людства.

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

I. Вовчук

ПРО ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЙ ЛЕМЕНТ РЕФОРМАТОРІВ

(7)

Вона зависає в повітрі, бо національні сили Прибалтики домагаються „повного права народів (не „совєтському" суспільству, як в „Програмі") на суверенне державне буття". А український поет національної ідеї В. Симоненко в поетичній формі заявив: „Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою (Україно) говорю". Не інакше і на Кавказі, і в середньоазійських республіках, скутих імперськими обручами тоталітарної системи великодержавія.

Ствердивши, що боротьбу „народів за самовизначення покищо примусом стримується великодержавними силами", автори Програми говорять, що „народи мають вести тільки безкровну боротьбу за національне визволення", бо, як написано в іншому місці, „насильство, застосоване, як політичний засіб навіть для найвищої цілі, завжди порочне своїми наслідками", а „революція — процес переважно руїнницький". Боячись руїни імперської системи, автори Програми проголошують еволюційний шлях: „Перехід від недемократичного суспільства до демократичного лежить через могутній масовий рух, але не примусовий тиск (в тексті „воздействие") на керівництво суспільством".

Так демократи перекреслили самі себе. А ціла „Програма демократичного руху", яку буцім то писали демократи Росії, України і Прибалтики (в двох останніх найсильніші національні рухи), більше скидається на етюд великодержавних шептух. Большевизм (ленінський, сталінський чи брежнєво-косиґінський) сам добровільно не вступиться і влади не здасть демократам. Навпаки, спираючись на адміністративно-політичний апарат імперії, буде поборювати всякі спроби демократизації. А коли так, коли той лад, як стверджують і реформатори, є найбільшим гальмом розвитку націй і економічно-продукційних сил країни, коли він коїть стільки лиха в світі, то його треба усунути силою. А це значить, що національно-визвольних революцій не уникнути.

Ми бачили, що сталось на Мадярщині, те саме було б і в Чехо-Словаччині, коли б не зупинив на якийсь час революційного процесу Брежнєв. Не Дубчек же керував заміною московського соціялізму на „людяніший" чеський і словацький, а на той шлях його штовхали національні сили. І десь би, коли б не московське військо, Дубчек мав би стати, щоб захищати його „людяний комунізм" від сил національної ідеї. Та й в самій імперії було немало заворушень і повстань, жорстоко подавлених каґебівськими силами. Від того часу ситуація багато змінилась.

Імперська бюрократична машина що далі, то більше заплутується у своєму плетиві і протиборстві двох сил: ми — влада і ви — суспільство.

Може бути, що трухлявіння великодержавної системи зайде так далеко, що облегшить національно-визвольним силам повалення імперського ладу і відновлення незалежних держав. Але національних революцій не уникнути, скільки б не шептали проти них реформатори більшої чи меншої демократизації. Вони бояться потрясень, не хочуть крови. А хто того хоче? На шлях активної боротьби штовхають поневолені нації тупі сили сатанинської системи великодержавного імперського соціялізму. Вони вже не мають вчорашньої сили контролювати національне думання. Але, тримаючись за владу, кажуть: „В питанні ідеології компромісу не буде". Та цього не хочуть розуміти реформісти одні й другі.

Розумію вчених мужів, що укладали меморандум. Вони, як патріоти Росії, бояться потрясення, що гряде, хочуть його уникнути і радять режимові стати на шлях реформізму. „Демократів Росії, України і Прибалтики" лякає неминучість катастрофи, до якої йде імперський соціялізм, але вони б хотіли якось мирно, без потрясень уникнути її, змінивши вивіску СССР на СДР. Боячись національних потрясень, вони закликають російський народ „виявити духову зрілість, мудрість та доброту і виконати священну історичну місію — відмовитися від насильства, усунути несправедливості минулого і надати всім, примусово зв'язаним з ним, народам основні національні свободи і невід'ємні права".

Чи дійде той заклик до тих, які „примусово зв'язували" нації для творення „російської", а нині „совєтської" нації? Дай, Боже, щоб дійшов! Можна лише побажати творцям Програми самим визбутися месіянізму. Хто дав російському народові „історичну місію", засвоївши яку большевики натворили стільки лиха і, поневоливши нації, довели країну до катастрофічного стану? — як говориться в Програмі.

Наївним виглядає той заклик, автори якого, боячись національних революцій, щоб утримати цілість Росії, апелюють до „зрілости, мудрости і доброти" російського народу. Але вони й не будуть робити революції. Як і колишня російська інтеліґенція, вони розхитують підвалини імперської системи, і в цьому їхня велика роля. Та цього замало, бо треба ту систему завалити. І це зроблять національно-визвольні сили: мудрі, рішучі й відважні. Борючись за гідність людську і національну, за справедливий соціяльний лад, збудований на морально-етичних засадах, вони протиставлять інтернаціональним принципам імперського соціялізму силу національної ідеї. В неї вони вірять, і їх не заманять на манівці нового великодержавія.

Вже нині ті сили стають на шлях героїчного діяння і, протиставлячись брутальному тискові імперських „тварей і морд", відсуваючи на бік мелодраматичний лемент великодержавних реформаторів, кажуть: боротись треба до кінця, без пощади до ворога.

(Кінець)

Листопадові Роковини в Чикаго

В неділю 8-го листопада 1970 р. в парохіяльній церкві св. Володимира відправлено Богослуження при співучасти хору дир. проф. Андрушка, а потім екуменічний і соборний Молебень, який відправили о. протопресв. Т. Вілецький, парох української православної катедри св. Володимира, о. каноник Джулинський і о. Габрусевич, парох св. Володимира і Ольги в Чикаго. При молебні асистували ветерани усіх українських армій і формацій. Це була зворушлива сцена Соборности і Екуменізму.

В год. 5-ій попол. в залі Шопена відбулася Святочна Академія, влаштована стараннями Від. УККА, Ліги А-УП і Українським Міжкомбатанським Комітетом в Чикаго при співучасти СУМА, Пласт і інших. Поодинокі точки заповідав і виконавців представляв мгр В. Ничай. Свято відкрив, після відспівання українського гимну п. Кашуба, голова Міжк. Ком. Після того слідував Воюючий Салют Українських Ветеранів усіх формацій з часів перших і других Визвольних Змагань і молодечих організацій, під прапорами і під звуки військових сурм.

Вступне слово виголосив мгр Н. Рибак, учасник Листопадових днів і підкреслив: „Ніякий Валуєв ані Тіссеран не сміють заперечувати наше право на самостійність Церкви чи Нації, — бо ми це право припечатали жертвами і кров'ю Січня і Листопада." Слово про Листопад виголосив полк. Конст. Мандзенко, який підкреслив, що Листопад здійснив соборницьку ідею І. Франка, „що встане Україна — від Кубані аж до Сяну річки одна неподільна . . ." Під час перерви відбулася збірка на воєнних інвалідів.

В мистецькій частині виступили мішаний хор юного СУМА при осередку ім. Павлушкова під дириг. проф. В. Дзуля і відспівав кілька пісень з листопадовою тематикою. Деклямацію „У Листопадову Річницю" виголосила М. Слободян. Кінцевим виступом був мужеський хор „Прометей" під дириґентурою проф. Р. Андрушка. Як завжди цей хор бездоганно і по-мистецьки виконав при фортепіяновому супроводі проф. В. Шуття, ряд УС-Стрілецьких пісень „Стріл. шляхом . . ." Цісю в'язанкою пісень: „В горах грім гуде" і „Не пора" закінчено академію.

Н. Р.

Комбатанти відзначили Листопадове Свято

Комітет співпраці Комбатанських Організацій в Нюарку (Відділ ОбВУА, Відділ „УПА" і Станиця Дивізійників) відзначив 52-річницю Листопадового Чину оригінальною формою, а саме Вечором Товариської Зустрічі усіх комбатантів в Нюарку з громадянством, в дні 31 жовтня 1970 р. з Апелем, мистецькою програмою, Словом про Листопад та скромним прийняттям.

Вечір попередила Панахида за поляглих і померлих членів учасників Листопадового Чину в Церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, яку відслужили Всч. отці о. д-р Леонтій Міньо і о. Степан Ширий.

Після панахиди виголосив Всч. о. Степан Ширий змістовну глибоко-патріотичну проповідь, відмінну від звичайних церковних проповідей. Це може вперше мали ми нагоду вислухати з великою увагою того рода проповідь, на зразок проповідей свого часу в катедральному храмі св. Юра у Львові.

У зразковому порядку установилися перед престолом комбатантські Організації з прапорами, була приявність великого числа молодечих організацій з прапорами, як Пласт, СУМ і ОДУМ. Це дає малу іскорку надії, що не все ще пропало, тільки треба для цього праці. Співав хор під управою Добоша.

Після панахиди усі удались до залі православної Церкви св. Тройці, де вже пані Дереш, Мазяр і О. Семенюк під проводом пані А. Хомової приготовили все для скромного прийняття гостей, а побр. В. Мазяр і П. Семенюк впорядкували залю, прикрасили сцену килимом та українським державним Гербом-Тризубом, калиною і „Вічним вогнем". Вечором проводив побр. Богдан Дацківський. На сцені установились в чотири ряди комбатанти учасники Листопадового Зриву і Визвольних змагань під командою сотника д-ра Лева Голінатого, а ветерани другої світової війни під проводом майора І. Тарнавського.

Американський гимн відіграла панна Зірка Стебельська, а Національний Гимн відспівали усі приявні на залі. Апель перевели від Дивізійників і УПА майор І. Тарнавський, а від ОбВУА сотн. д-р Лев Голінатий, і під звук сурми всі приявні комбатанти віддали честь упавшим і померлим побратимам.

В мистецькій частині маленький Тарас Кігічак віддеклямував віршика, Мелодеклямацію відтворили Т. Басняк і Л. Семанишин, пані О. Семенюк відчитала Лесі Лисак „Лицарям Червоної Калини", а піяністка Зірка Стебельська відіграла на фортепіяні „Поему" Л. Жука.

Коротку доповідь про Листопадовий Чин виголосив д-р. Роман Криштальський, підкреслюючи віру в ідею Листопада тих нечисленних ентузіястів, які бажали завершити свійчинстворенням та започаткуванням власного Державного Самостійного життя. Порівняв при цьому лицарський чин під Бродами, де також члени Дивізії, переборюли усі трудноші, і допомогли знищити відвічного ворога України.

Окремо після програми д-р. Р. Криштальський додатково насвітлив ще третю військову силу, яка зродилась в часі другої світової війни, а саме членів героїчної Української Повстанської Армії. І тут знову ідея побідила, бо так хотіла більшість тих, які вірили у важливість справи і свої сили.

Б. Л. Д.

Єврейські похорони св. п. о. д-ра Т. Богатюка

В п'ятницю і суботу, 6-го і 7-го листопада 1970 р. у Філядельфії відбулися єврейські похоронні обряди о. д-ра Теодора Богатюка, каноніка Пряшівської Дієцезії, душпастиря в Україні, Чехо-Словаччині, Німеччині і ЗСА, який помер на 78-му році життя і 49-му році священства 31-го жовтня ц. р. в Юріці, Каліфорнія.

В п'ятницю в 5-ій год. по пол. з участю дружини, синів і доньки з родинами, о. шамб. Михайла Федоровича, канцлера Філядельфійської дієцезії та о. Мартина Канавана перенесено тлінні останки о. Богатюка з похоронного заведення Насевича до митрополичого Собору Непорочного Зачаття.

О год. 7-ій вечора єврейські похорони відслужили о. д-р Константин Бердар, о. канц. Василь Головінський, о. Ярослав Захаріясевич, о. Ізидор Сохоцький, о. Мартин Канаван, о. Давид Клюні, о. Роман Дубицький та о. Мирон Козмовський.

В суботу о год. 9.00 ранку Архиєрейську Службу Божу відправив архиєпископ Кир Амброзій Сенишин, ЧСВВ, митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА, капелянами були: о. шамб. канцлер М. Федорович, о. шамб. Василь Лостин, Кир Ярослав Габро, єпископ Чикагської дієцезії, капеляном був о. д-р Дмитро Блажейовський. Асистували: о. шамб. канцлер Еміль Манастирський, представник Кир Йосифа Шмондюка, єпископа Стемфордської дієцезії, о. д-р шамб. Степан Тиханський з Нортгемптону, Па., о. шамб. Іван Стах з Йонкерсу, Н. Й.; дияконував о. Мартин Канаван. Похоронну проповідь сказав о. д-р Константин Бердар, духовний управитель „Провидіння". Крім цього в єврейських відправах брали участь: Всч. о. Козоріз, о. Ігнат Бігун, о. Микола Старух, о. Р. Дубицький, о. М. Козмовський і о. Кирило Дроздяк з манастиря ОО. Францисканів в Сайберствіль. Панахиду за душу о. д-ра Теодора Богатюка відправили Кир Амврозій і Кир Ярослав в асисті всіх священиків.

Єврейські похорони закінчено перенесенням тлінних останків о. д-ра Т. Богатюка на український католицький цвинтар на Факс Чейсі з участю: Всч. оо. Бердара, Бігуна, Блажейовського, Канавана і Старуха та найближчої родини, парафіян та знайомих.

Б. Л.

Виховна конференція СУА

У дні 22 листопада ц.р. відбудеться заходом Округи СУА в Ню Йорку Виховна Конференція, присвячена Дошкільному вихованню.

Дошкільне виховання займається дитиною у її дуже раннім віці, між 3-5 роком життя. Це дуже важливий вік у розвитку дитини, сучасні психологи й педагоги присвячують йому багато уваги, бо тоді оформлюється людина, закладається характер. Ділянка дошкільного виховання у нас занедбана в порівнянні з іншими народами, тому необхідні такі конференції.

У виховній дії Союз Українок має велику традицію як на Рідних Землях, так і нових країнах поселення. За молоде покоління відповідають батьки, головно ж мати — перша учителька й виховниця. СУА займається дитячими Світличками від 1952 року, офіційно веде Світлички, як підставову клітину української виховної системи, на підставі домовлення із УККА від 1965 року. Досі під опікою СУА є 14 Світличок, а 4 в стадії організації, що разом охоплюють близько 400 діточок. Але така цифра є в дуже малім відношенні до нашого поселення, взявши до уваги, що 4% населення це діти між 3-5 роком життя.

Виховання має проблеми, мають їх і Світлички. Обговоренню тих проблем, з яких найголовніша — незрозуміння батьками важливости дошкільного виховання, буде присвячена Конференція 22 листопада, у приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу при 145, 2-га Евню, початок о 9.30 ранку.

Двадцяте сторіччя це сторіччя дітей. Дитина в центрі уваги психологів і педагогів. З другої сторони, це доба загальної розгубленности та нечуваного морального упадку молоді. Часописи переповнені вістками про злочинність і заворушення серед молоді, про спротив частини студентів існуючим засадам. А тим часом, університет — мозок держави, університет має виховати тих, які завтра керуватимуть державою.

Серед сучасної молоді живуть і наші діти. Статистика подає, що зараз в Америці, напр. 10.000 молоді заживає у великій кількості героїну, міцний і шкідливий у наслідках наркотик, а з того на Ню Йорк припадає 50%. Зарадити такому лихові у великій мірі можуть батьки, свідомі своїх обов'язків. Церква і школа не в силі розв'язати всіх проблем, коріння яких лежить у родині. Від постави батьків, їх свідомості, відповідальності за власну дитину залежить великою мірою яким шляхом піде дитина.

На запланованій Виховній Конференції буде змога продискутувати всі можливості, як нам поступати, як використати знання та сучасні здобутки, щоб зберегти українську, здорову й стійку, людину. Ми — українська нація, маємо великий духовий потенціял, позначений вірою в Бога і працею для своєї спільноти. Завдяки тим вартостям ми перетривали віки неволі, тенденційного і неоднорозового намагання нас винищити. У новій країні маємо всі можливості плекання таких, цінних для кожного народу, вартостей. Будьмо тільки собою і великого бажаймо! Працюймо спільно над тим, щоб ті ідеали передати нашим дітям, починаючи від перших днів їх свідомости.

Олена Климишин
Виховна реф. Головної Управи СУА

Захалявний „Український Вісник" про події в Україні

(Закінчення із стор. 1-ої)

діячів до Організації Об'єднаних Націй, 5. „Процес над робітниками Київської ГЕС", 6. „Закономірність чи „провінційна жорстокість"?", 7. „За ґратами — член правління Товариства Зв'язків з Українцями за Кордоном", 8. „Репресії на Дніпропетровщині", 9. Лист творчої молоді Дніпропетровська, 10. „Знову „камерні" справи?", 11. „Дещо про свободу совісті", 12. Заява Григорія Будзинського, 13. „Інші суди, арешти, труси, допити на Україні", 14. Заява Я. Кендзора від 11 липня 1969 р., 15. Лист 150-ти літераторів, художників, науковців, службовців, робітників до Брежнєва, Косигіна та Підгорного, 16. „Українці в тюрмах і таборах", 17. „Нове виправно-трудове законодавство СРСР", 18. Лист Л. Лук'яненка, М. Гориня та З. Красівського до ООН, 19. „Повернулися з ув'язнення", 20. Заява В. Чорновола від 22 вересня 1969 р., 21. Лист В. Мороза до грецької газети в Лондоні, 22. Список політв'язнів - українців, 23. „Виступ Віри Вовк у Товаристві культурних зв'язків з українцями за кордоном (Київ) 7 серпня 1969 р., 24. „Лист великодержавного шовініста", 25. „Українці відбиваються".

Всі документи опубліковані у „Віснику" є підписані повним прізвищем, а в деяких випадках також з поданням адреси автора.

В передовій статті „Завдання Українського Вісника" говориться теж,що „Вісник" не друкуватиме матеріялів чи статтей анонімних, як рівнож таких, які „заперечують демократичним шляхом обрані Ради як форму участі громадян в керівництві державою".

Передмову до „Вісника" закінчується словами:

„Український Вісник" зможе функціонувати лише при активній підтримці громадськости, яка не тільки розповсюджуватиме його, а й не лишатиме без розголосу чи належної реакції жодного антидемократичного чи українофобського вчинку, жодного випадку незаконного переслідування людей за переконання".

Вечір пам'яті Оксани Лятуринської в Торонті

У п'ятницю 16-го жовтня 1970 р. заходами управи Літературно - Мистецького Клюбу — відділу Асоціяції Діячів Української Культури, АДУК влаштовано для вшанування пам'яті поетеси Оксани Лятуринської, яка померла 12 червня 1970 р. в Мінеаполі, ЗСА, літературний вечір.

У програмі виступали: п-і Леоніда Вертипорох, яка відкрила зібрання вшануванням пам'яті поетки однохвилинною мовчанкою присутніх, а в короткім слові розказала про життєвий шлях поетки. П-і Тоня Горохович дала вичерпну аналізу літературної творчости Оксани Лятуринської, яку ілюструвала читанням відповідних віршів п-і Аріядна Стебельська. Ст. Горлач прочитав спогад полковника Миколи Битинського про неї, як скульптора - мистця, а письменник Улас Самчук поділився своїми спогадами, представляючи її як людину в часі його побуту в Празі та зустрічі в Мінеаполісі.

Л. В.

IV З'їзд українських письменників

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Під час IV з'їзду буде відкрита в домі Українського Інституту Америки виставка всіх видань „Слова" і друкованих за останніх п'ятнадцять років творів членів „Слова". Всі письменники запрошені взяти участь у цій виставці.

Перед Об'єднанням „Слово" стоять нові завдання. IV з'їзд письменників мусітиме обрати нову Управу і затвердити покликану Президією „Слова" Комісію для впорядкування літературної спадщини померлих письменників, як теж посилити працю Літературного Допомогового Фонду. У з'їзді зголосили участь члени „Слова" з усіх країн українського поселення (участь у з'їзді особиста чи посередня кореспонденційним шляхом за письмовим уповноваженням для голосування прийнятого на з'їзді члена). З'їзд відбудеться в залях Українського Інституту Америки в Ню Йорку. В його програмі в суботу 28 листопада літературний вечір з участю читців - акторів, а після того товариська зустріч письменників з представниками інших мистецьких об'єднань і громадянства.

50-ліття поета Олега Зуєвського з Едмонтону

Едмонтон. — У розділі „Література, наука і мистецтво", що його редагує при тижневику „Український голос" Іван Боднарчук, надруковано в числі з 28 жовтня статтю „у 50-річчя поета Олега Зуєвського", фотознімку з поета і декілька його творів. У статті автор І. Б. нагадує читачам, що про живучого тепер у Едмонтоні викладача та співавтора „Короткої граматики російської мови для американців" і редактора „Читанки" з російської мови та ін. видань д-ра Олега Зуєвського писав професор Юрій Шерех в „Нових Днях", у статті „Велика стаття про малий вірш": „Вага невеличкого вірша Зуєвського для нашої поезії в тому, що це перше в нас адекватне відтворення типу сучасної поезії Заходу". Д-р Олег Зуєвський відомий теж і як перекладач з англійської і німецької мов на українську мову. В тому ж числі „Українського Голосу" передруковано статті про д-ра О. Зуєвського: проф. П. Одарченка „Олег Зуєвський" з „Нових Днів" з 1954 р. і проф. В. Державина „Відродження символізму" з „Української Трибуни" з 1947 року. Збірка творів дра Олега Зуєвського: „Золоті ворота" 1947 р. і „Під знаком Феніксу" 1958 р. Дружина письменника Ігоря Костецького, німецька поетка Елізабет Котмаєр свого часу переклала кілька творів О. Зуєвського на німецьку мову.

З Волі Божої відійшов у Вічність по довгій недузі, дня 10-го листопада 1970 року мій Найдорожчий МУЖ

бл. п.
СТЕФАН МРИГЛОД

уродж. 12-го листопада 1890 р. в Таврові, пов. Тернопіль, Україна, б. старшина кавалерії австрійської армії, б. адміністратор Окружного Суду в Станиславові.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться з церкви св. Юра, 22 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й., в суботу, 14-го листопада 1970 р. о год. 9:30 ранку.

ПАРАСТАСИ — 12-го і 13-го листопада 1970 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина МАРІЯ з МАТУСОВИХ МРИГЛОД
Родина в Україні і Польщі

Замість квітів на свіжу могилу, Дружина просить складати пожертви на добродійні цілі.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 11-го листопада 1970 р., заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.
ОЛЬГА РУБЧАК

Покійна працювала жертвенно в Союзі Українок в Краю і Німеччині.

ПАНАХИДА в четвер, 12-го листопада ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Ave., Irvington, N.J.

ПОХОРОН в п'ятницю, 13-го листопада 1970 р. о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., відтак на цвинтар.

Горем прибиті:

СТАНИСЛАВ — чоловік
ІРЕНА МАРТИНЕЦЬ — донька з Родиною в Німеччині
ЗЕНОН — син з Родиною
Родина в Краю
Близча і дальша Родина в ЗСА

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Інтер-Джуліяна", футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗСА відбудуться в неділю, 15-го листопада 1970, о год. 2.00 по полудні на грищі Метрополітан Овал у Масп'єт, Н. Й.

„Чорноморська Січ", Ньюарк — „Ель Кондоріто", Ньюарк, мистецькі змагання Футбольної Шейфер Ліґи стейту Ню Джерзі відбудуться в неділю, 15-го листопада 1970, о год. 2.00 по полудні на грищі в Орандж, Н. Дж.

„Крилаті" СУМА, Йонкерс — „Кольомбіяна", Ню Йорк, мистецькі змагання Першої Дивізії Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 15-го листопада 1970, о год. 2.00 по полудні на грищі Куко Філд у Йонкерсі, Н. Й.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСЦАК ВІДБУДУТЬСЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА В ДІТРОЙТІ

Управа Української Спортової Централі Америки і Канади розіслала всім своїм членам, Клюбам і Товариствам, повідомлення, що заповіджені раніше Загальні Збори Централі на неділю, 22-го листопада 1970, відбудуться день скоріше, а саме 21-го листопада 1970, починаючи від год. 12-ої вполудне, в домівці УСТ „Черник" у Дітройті.

— о —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ПОЛЬСЬКІ СОКОЛИ" 1:0

Ньюарк, 8го листопада. — Чергового успіху добилася „Ч. Січ" з кол. партнером в АФЛізі „Польськими Соколами", цим разом в першій рунді гор за Аматорську Чашу ЗСА. Як і можна було сподіватися, гра проходила в швидкому темпі і була завзята. Одначе „січовики" довший час не могли спромогтися на здобуття воріт. Вузьке і коротке грище у великій мірі спричинилося до зниження рівня гри обидвох дружин. Але слабшим суперникам, якими є „Польські Соколи", це мале грище до деякої міри допомагало оборонятися перед наступами нападу „Ч. Січі" згущеною лавою змагунів. Вислід половини так і залишився 0:0.

Після перерви польські футболісти провели на початку кілька швидких і небезпечних рейдів на твердиню Лісевича, але вже після 10-ти хвилин перевагу знову перебрала „Ч. Січ". Після кількох догідних позицій, з яких Лужняк і М. Фарміґа перестрілили, винахідливий М. Фарміґа врешті в 66-ій хвилині використав помилку оборонця і воротаря „Соколів", вмістивши м'яч в сітці воріт гостей. Після цього польські футболісти провели небезпечний рейд, який закінчився сильним стрілом, що його з трудом відбив воротар „Ч. Січі". В 74-ій хвилині М. Фарміґа перестрілив порожні ворота „Соколів". Завдяки цій перемозі „Ч. Січ" ввійшла до другої рунди за аматорську чашу ЗСА.

Для воротаря П. Лісевича, вихованця „Ч. Січі", були це останні змагання в осінньому сезоні, бо він відходить на шости-місячну службу в „Дядька Сема" до одного з Південних стейтів Америки.

Склад „Ч. Січі": Лісевич, Касіяненко, Паньків, Дуда, І. Паливода, Л. Вільчак, Д. Паливода, Фарміґа, Бакун, Лужняк, О. Фарміґа, В. Вільчак, В. Паливода, Цинайко.

В останній хвилині наспіло до нас повідомлення, що Екзекутива Шейфер Ліґи на своїх надзвичайних Зборах 6-го листопада, остаточно суспендувала цілий футбольний клюб „Рібера", футболісти якого на останніх ліґових змаганнях з „Ч. Січчю" допустилися кримінальних злочинів.

„Чорноморська Січ (новаки) — „Фейрлавн" СК (новаки) 1:1.

ВІДБИВАНКА

„Чорноморська Січ" І — Персипені ІВКА 3:0 (15:4, 15:6, 15:5)

Персипені, 3-го листопада. — Свої другі змагання за першість Жіночої Відбиванкової Ліґи Н. Дж. „Ч. Січ" І закінчила другою перемогою, цим разом на виїзді в Персипені з місцевою дружиною ІВКА 3:0 сетів. Завдяки цій перемозі „Ч. Січ" І зайняла позицію лідера в табелі гор ліґи. Склад „Ч. Січі" І: Лапичак, Бук, Ярош, Гарматій, Сенежак, Сиґіда, Сорочко, Мельник, Король.

„Чорноморська Січ" П — „Ленделс" ВК 0:3 (7:15, 6:15, 3:15)

Меплвуд, 4-го листопада. — „Ч. Січ" П зазнала поразки в своїх других ліґових змаганнях із сильною дружиною „Ленделс" з Лингирст. Склад „Ч. Січі" П: Паславська, Стебельська, Гуралечко, Коленська, Богацька, Чайківська, Миндюк, Клапіщак, Басняк, Напора, Маціборська.

„Чорноморська Січ" III

Жіноча секція відбиванкової ланки „Ч. Січ" збагатилася черговою жіночою дружиною, яка правдоподібно ще буде включена до Жіночої Відбиванкової Ліґи Н. Дж., де вже виступають І-ша і П-га дружини. Провідником III-ої дружини є А. Напора. Тренерами жіночого відбиванкового активу є: А. Лапичак, Т. Дюяль і інж. Б. Гайдучок.

Бриджисти розпочали свій сезон

Бриджова ланка „Ч. Січі" розпочала свій сезон. В останніх двох п'ятницях відбулися першенські змагання „Дуплікейт бриджа". Сезон продовжуватиметься на протязі осені-зими в домівці Т-ва кожної п'ятниці вечорами.

О. Твардовський

— о —

„ЛЕВИ" ЗДОБУЛИ ЧЕМПІОНАТ ДИВІЗІЇ

„Леви" — „Атлетікс" 2:2

Чикаго, 31-го жовтня. — футбольна дружина УАСТ „Леви" здобула остаточно чемпіонат Першої Дивізії Національної Футбольної Ліґи Чикаґа нерішеною 2:2 із еквадорською дружиною „Атлетікс". Разом зі званням першуна виборoли собі „Леви" право на аванс до Вищої Дивізії і цим вони найкраще закінчили ювілейні святкування 20-річчя існування та праці „левів" у різних ділянках спорту.

„Леви", які спершу носили назву „Січі", були засновані 23-го жовтня 1949 р. завдяки старанням Ініціятивного Комітету під головуванням дир. Григорія Масника. На початку 1950 року змінено назву із „Січі" на „Левів" на домагання Управи Національної Футбольної Ліґи. В 1950 році почали „Леви" змагатися в Першій Дивізії і вже при кінці сезону здобули її чемпіонат та аванс до Вищої Дивізії. Про першість і аванс рішили змагання із мексиканською дружиною „Некакса", які закінчилися перемогою 1:0 зі стрілу Мирона Дахнівського. Було це в першу неділю листопада 1950 року.

Двадцять років пізніше „Леви" повторили цей свій успіх із 1950 року, коли закінчили нерішеною свої мистецькі змагання із дружиною „Атлетікс". В цілому році, тобто у весняному та осінньому сезонах, відбули „Леви" разом 22 зустрічі, з яких вони 16 виграли, 4 розіграли внічию, а лише дві зустрічі програли. Все це склалося на здобутки 36:8 точок і відношення воріт 62:31.

Змагання „Левів" із „Атлетікс" відбулися на вузькому грищі із калюжами води. До цієї зустрічі виступили „Леви" у резервовому складі, тобто без Сергія Аріяса в нападі та Мирона Дижурка, Еліяшевського і Іваника в обороні. Тому нерішений вислід 2:2 можна вважати великим успіхом „Левів". Рахунок воріт відкрив на 15-ій хвилині 17-річний лівий криловий Євген Мишалів. Тоді атаки еквадорців принесли їм двоє воріт на 23-ій та 24-ій хвилинах зустрічі. Ще перед перервою „Леви" вирівняли та устійнили вислід дня 2:2 зі стрілу Євгена Мишалова на 43-ій хвилині змагань.

Друга півгра належала більше еквадорцям, які немилосердно атакували та обстрілювали ворота „Левів". В цій частині змагань героєм дня був Орест Банах, який прекрасно оборонив цілий ряд стрілів та зберіг для „Левів" нерішену і цінну для них точку.

Склад „Левів": О. Банах, Медина, Гаррісон, Козій, Підковірів, Іваник (друга півгра), Рамон Аріяс, Ансельмі, Нога, Яворський, Вадим Мишалів і Гординський. Дуже добре заграв ці змагання Гаррісон на лівій обороні.

У закінченому сезоні стрільцями воріт для „Левів" були: Євген Мишалів 11 (король стрільців), Рамон Аріяс 9, Ричард Бойко 7, Борис Шлапак 7, Сергій Аріяс 6, Михайло Нога 5, Вадим Мишалів 5, Яворський 4, Ансельмі 3, Едвард Бойко 1, Банах 1, Козій 1, Підковірів 1 та одні ворота без гри у воковері над „Крилами".

„Крила" — „Блискавіца" 0:1

Сумівські „Крила" несподівано зазнали поразки в своїх 19-их змаганнях сезону. Їхня зустріч із польськими футболістами „Блискавіци" закінчилася програною 0:1. У весняному сезоні „Крила" були перемогли „Блискавіцу" з рахунком 6:3. Після цих змагань „Крила" займають восьме місце в табелі гор Першої Дивізії, маючи на своєму конті 6 перемог, 4 нерішені та 9 поразок. Їхні здобутки: 16:22 точок та відношення воріт 34:44.

Петро Головатий

— о —

РАДІСНЕ Й СУМНЕ З КЛІВЛЕНДУ

Клівленд, Огайо. — На початку було радісне. 28-го червня доросла дружина місцевого УАСК „Львів" відбувала свої пунктові змагання проти Американських Хорватів, на пікніковій площі суперника. Тому, що тієї днини там відбувався хорватський пікнік, „розпікнікована" хорватська публіка і змагуни суперника, під поблажливість хорватського (!) судді, вели себе так аґресивно проти наших змагунів, що ці, ведучи до перерви 1:0, в час павзи спитали хорватських господарів, чи можуть дістати поліційну опіку. Хорвати не обіцяли їм такої охорони — і, після перерви, „Львів" не вийшов до дальших змагань.

Інші клюби Лейк Ірі Сакер Ліґ, які теж пережили подібну „гостинність" на згаданій площі, стали в обороні „Львова", проте ліґа довший час відтягала рішення. Вкінці рішила: ніякого злочину не поповнено, превентивно (запобіжно) сходити з площі не вільно — отже, воковер, 2 пункти і 2:0 воріт у користь хорватів . . .

Перед цими змаганнями „Львів", з пунктами 7:7 і з рахунком на два пункти від хорватів, збирався здобувати перше місце групи Захід Лейк Ірі Сакер Ліґ. Коли ж ліґа „іншим путем повернула" і признала воковер хорватам — українські змагуни „Львова" й собі в інший бік повернули. Вони взагалі перестали ходити на тренінґи, ба, не дуже спішилися навіть на змагання (!) . . . Провідник Іван Жиґа не мав з чого склеїти дружини, іноколи доводилося грати в десятку. Не дивниця, що так по черзі програно проти „Донав Швабен" (1:3), проти слабенької „Коронесе" (1:2), проти Мадярів 0:1. Замість до чемпіонату, Провід „Львова" почав готовитися до евентуальної деґрадації . . . На щастя, в останніх змаганнях сезону „львов'яни" вдарили 1:0 німецьку Централю (тисячдолярового голя здобув Олько Вербинець) і тим відсунули мариво деґрадації, чи кваліфікаційних гор із такої ж матерії. А що в обидвох групах (Схід і Захід) чільні клюби загарбали більшість пунктів, то „Львів", з пунктовим доробком 9:17, зайняв — вірте, або, ні — приличне середнє третє на всіх п'ять місць групи . . . В спільній комбінації табелі цілої ліґи „львов'янам" припаде сьомий на всіх десять щаблів показника.

Скаже хтось: а де ж солідні юнаки „Львова"? Чому ними не поповнювано склад? . . Отже, в тому й ба, що „Львів" . . . не має права вставляти своїх юнаків, хоч вони від початку вересня не мають пунктових ігор. З того часу вони грають у шкільних дружинах своїх гайскулів і коледжів. Приловлення такого змагуна на грі в „цивільній" дружині в час шкільних чемпіонатів потягло б за собою втрату всіх пунктів його клюбу, втрату грошової стипендії й дюжину інших неприємностей. Тому „Львів" може користати з тих юніорів, які не ходять до коледжу, чи їхній коледж (школа) не має сакеру-футболу. Конкретно „Львів" може вставляти Бурдяка — зате не може користати з услуг Романа Росула, Панькова, Міґелича, П. Радзикевича й інших.

Юніори „А" другий рік під ряд здобули чемпіонат своєї кляси. Заносилося на те, що й цього року успіх буде абсолютний — на 14 ігор здобуті всі можливі 28 пунктів. Проте в останніх змаганнях цей рахунок не вийшов: більш, як половина змагунів „Львова" з різних причин не могла брати участи в змаганнях. На грище вийшла підкріплена дружина „Б" — а сильніші італійці зараз використали нагоду (3:0). Все ж, цілорічний тріюмф „Львова" — 26:2 пунктів і 42:12 воріт (з того половина „з гаком" продукції Романа Росула) — достатньо вимовний і переконливий. Льояльно треба підкреслити, що після відходу половини змагунів минулорічної дружини „Львова" до категорії дорослих, цьогорічний тріюмф ледве чи був би можливий без сумівських змагунів, які після розв'язання футбольної секції місцевої „Скали" перейшли до братнього „Львова". Маємо на думці Міґелича, Баґрійчука, Гусака, Коломийця, Лішненського, молодшого Цішкевича й інших. З них Михайло Міґелич — вихованник СУМА, студент Вестерн Резерв університету і стипендіянт Форда — заслуговує вирізнення і своєю солідною грою в дефенсиві і своїм громадським наставленням.

Юніори „А" „Львова" брали теж участь у чемпіонатах УСЦАК, 27-28 червня, на сумівській оселі „Веселка", в Актоні, біля Торонта. Після перемог над „Левами" Чикаґо 1:0 (ґоль Р. Росула), над „Тризубом" — Ошава 8:1 (Росул 5, Ст. Гурко 2, Р. Губач) і над „Крилами" — Чикаго 3:1 (Росул 2, Семенюк) клівлендці, при стані 1:1 у другій половині змагань проти СУМ — Торонто, зійшли з грища після карного, з якого СУМ вирівняв. У висліді перемогу призначено сумівцям, а „Львів" зайняв друге місце.

В турнірі в Менторі, Огайо, „Львів" без Росула і братів Гурків програв 0:1 проти італійців і виграв у такому ж відношенні проти Емпаєр СК (ґоль Коломийця). В фіналі, після підкріплень, переможено 1:0 італійців — а це дало „львов'янаам" ще одну чашу. Переможний ґоль здобув (хто ж би?) Роман Росул.

Цей сам змагун брав участь у курсі „всесвітнього тренера ФІФА", німця Детмара Крамера, в Ст. Луїсі. Мо.

Два ґолі нашого Романа в репрезентаційній дружині Клівленду були єдиними, що принесли перемогу 2:0 над Толідом. В юніорській клясі „Б" „Львів" іде на другому місці, намагаючись полатати втрати з першої рунди, щоб зайняти одно з перших місць. Головними стрільцями є Роман Губач і Ростислав Чухрай.

В клясі „С" „Львів" однаковою кількістю пунктів, але кращим відношенням воріт веде в табелі перед Бродв'ю Гайтс. І тут назвища чільних „гармашів" ті самі, тільки імена власні інші: Михайло Губач і Ярослав Чухрай.

П'ять юних „львов'ян" брали участь у футбольній школі „Чорноморської Січі" на оселі УРСоюзу — „Верховина". Всі вони були вирізнені, а середущий Дейчаківський привіз додому звання найцінніщого змагуна школи. Брати Клоси, Бойки й інші заслуговують теж вирізнення в молодших дружинах доросту, які в свою чергу підсилилися сумівським припливом. Гра в молодших клясах ще не закінчена.

Слід згадати теж відблиск українського футболу в американських школах. Ракі Рівер Гайскул, завдяки братам Росулам (Романові й Олександрові) цього року виграв усі одинадцятеро змагань і здобув шкільний чемпіонат Північного Огайо. Що братній тандем вистріляв майже всі ґолі для Ракі Рівер — це розуміється самособою.

Отже, в футболі назагал ростемо. Але в інших спортах ім'я „Львів" зникає. Де легко-атлетика, відбиванка, пінґ-понґ? В теннісі, „Львів" практично репрезентують лорейнці, з яких Марко Лучковський цього року на „Союзівці" виелімінував Снилика й у чвертьфіналі вів 5-3 проти чемпіона Дурбака.

Чому бувші тенісисти не виховують своїх наслідників? Нещодавно мейор Колюмбусу - Огайо, Зензенбренер, назвав Клівленд умираючим містом. Невже українська молодь цієї метрополії Огайо своєю байдужістю конче хоче доказати, що це правда ? . . .

О-га

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВІДБУЛОСЬ МУЗИЧНЕ МАТІНЕ

Ню Йорк. — Дня 8-го листопада відбулось „Музичне матіне" в Українському Інституті Америки, на якому виступали: Євген Климишин, піяніст і викладач музики в Школі Сліпих, градуант Університету Аделфай в Гарден Сіті, Н. Й., меццосопрано Христина Ступників, тенор Антін Юрків і Богдан Бемко, при фортепіяні проф. Євген Крахно. Піяніст Є. Климишин виконав твори Д. Скарлатті, Моцарта і Шуберта, Х. Ступників — Сен-Санса і Степового, а Юрків — Скарлатті і Стеценка. У другій частині виступав піяніст Є. Климишин, а потім під музичним керівництвом Є. Крахна тріо: Х. Ступників, А. Юрків, Б. Бемко з творами Сен-Санса, Колесси, Андросюка і П. Майбороди. Всі троє є студентами професора оперового співу Клавдії Таранової і проф. Є. Крахна в Ню Йорку.

СВЯЩ. І. БАЧИНСЬКИЙ ГОЛОВОЮ ГРУГОБ

Брюссель. — На пленарному засіданні Головної Ради Українських Громадських Організацій в Бельгії, ГРУГОБ, вибрано головою тієї установи о. протопр. Івана Бачинського, його заступниками — о. ген. вікарія Григорія Фуканчика і д-ра Вол. Поповича, секретарем мґр. І. Коваля. На Пленумі вирішено піднести фаховий рівень учительського складу при „Рідній Школі", відзначити ювілей Василя Стефаника і Лесі Українки та ін. справи.

ВЕЛИКЕЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО ШАХІСТА

Торонто. — При Спортовому Клюбі „Україна" в Торонті існує Шахова Ланка, член якої, видатний український шахіст Іван Теодорович блискуче переміг одного з найкращих шахістів світу, ґросмейстера Волтера Бравна з Австралії та інших учасників: він здобув усі 6 пунктів на 6 можливих. У турнірі брали участь 100 шахістів з усієї Канади, між ними ще шестеро українців, які здобули непогані успіхи. Українська шахова домівка при 186 Валлес евню в Торонті відчинена від п'ятниці до неділі включно, від 7 вечора до 12 ночі.

ОБЛАСНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК У КІРОВОГРАДІ

У центрі Кіровоградської області розпочав працювати обласний Театр Ляльок. Він показав першу виставу — „Червоненька квіточка" Л. Браусевича. Театр Ляльок не має власного приміщення, і тому його вистави відбуваються вдень, в Музично-Драматичному Театрі ім. М. Кропівницького.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 14 ЛИСТОПАДА 1970 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7-ма вул. Проситься прибути і вирівняти чл. вкладки. — О. Стешин, секр.

НЕДІЛЯ, 15 ЛИСТОПАДА 1970 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в Парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Проситься чл. прибути. — Управа.

ВЕТЛЕГЕМ, Па. Збирання чл. вкладок від Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 3:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 817 Линн Аве. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

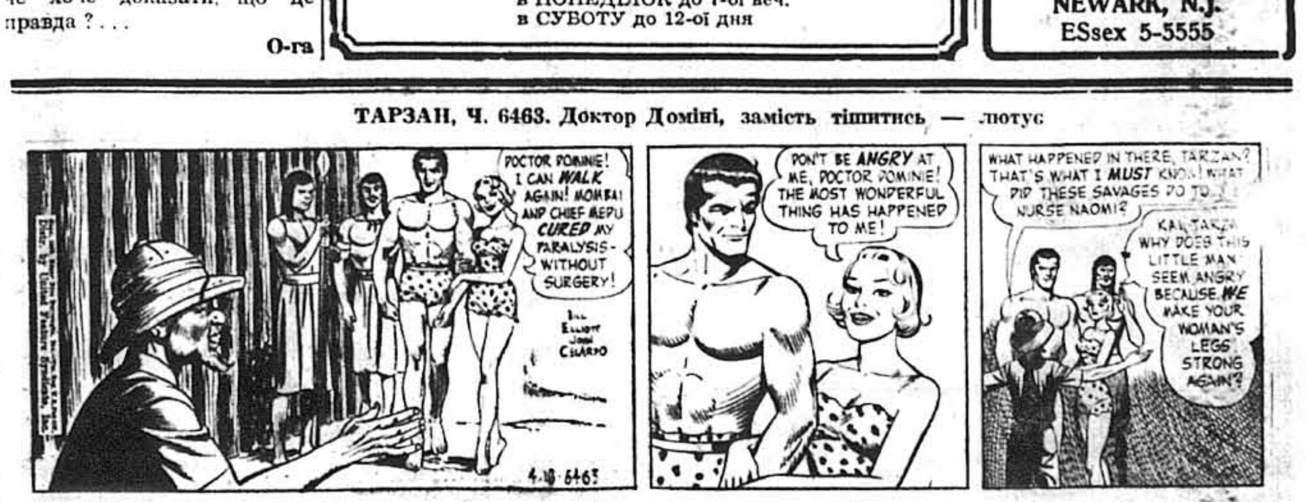
ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься вирівняти вкладки. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін і Мішиген. Проситься членство вирівняти вкладки. В грудні відбудуться річні загальні збори та вибір нової управи Відділу. — С. Леськів, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка 97-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Централі при 240 Говп Аве. Є важні справи до полагодження. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Збори і збирання чл. вкладок Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. і Айві вул. Проситься відібрати дивідендові чеки та вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6463. Доктор Доміні, замість тішитись — лютує

Докторе Доміні, я можу знову ходити! Момбай і вождь Меду вилікували мій параліч — без операції!

Не гнівайся на мене, докторе Доміні! Найчудесніша річ приключилася мені!

Гей, Тарзане! Чому цей малий чоловік неначе сердиться, що ми зробили твою жінку знову сильною.